

W dniu **30 sierpnia 2017 roku** odbyło się spotkanie, którego celem było omówienie wniosku Fundacji Edukacji Polonijnej o uznanie Polonijnej Szkoły Przyszłości za szkołę eksperymentalną. Rozwiązanie to jest proponowane dla uczniów polskich mieszkających za granicą, którzy nie będą mogli już rozpocząć realizacji programu polskiej szkoły w trybie edukacji domowej

Ze strony Ministerstwa w spotkaniu wzięli udział:

Mirosław Sanek – dyrektor generalny w MEN, w zastępstwie ministra **Macieja Kopcia**

Katarzyna Koszewska – dyrektor Departamentu Kształcenia Ogólnego MEN

Urszula Pasieczna – dyrektor Gabinetu Politycznego MEN

Beata Pietrzyk – Departament Strategii i Współpracy Międzynarodowej MEN

Tomasz Kulasa – Departament Podręczników, Programów i Innowacji MEN

Katarzyna Tyczka – Departament Wychowania i Kształcenia Integracyjnego MEN.

W spotkaniu uczestniczyli również:

dr Bartosz Józwiak – poseł Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu RP

Anna Łacka – prezes Fundacji Edukacji Polonijnej

prof. Ryszard Łukaszewicz – założyciel Wrocławskiej Szkoły Przyszłości, jednej z pierwszych w Polsce szkół eksperymentalnych

dr Magdalena Christ – pracownik naukowo-dydaktyczny w Katedrze Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Pedagogiki Mediów na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Krzysztof Tusiński – członek grupy roboczej edukacji domowej ds. kontaktów z MEN.

Przebieg spotkania:

- 1) Przedstawiciele Ministerstwa wyjaśnili, iż powodem nieobecności ministra Macieja Kopcia jest jego udział w posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.
- 2) Mirosław Sanek po przywitaniu przedstawicieli Fundacji wskazał, że przedmiotem spotkania jest omówienie negatywnej decyzji w sprawie złożonego przez Fundację Edukacji Polonijnej wniosku o założenie szkoły eksperymentalnej.
- 3) Przedstawiciele Fundacji wyrazili swoje zaskoczenie wydaną decyzją, gdyż Ministerstwo zapraszając ich na spotkanie, nie poinformowało ich, że decyzja w sprawie została już wydana. Przedstawiciele Ministerstwa w trakcie spotkania skserowali decyzję i przekazali ją wszystkim zaproszonym.
- 4) Przedstawiciele wnioskodawców zwrócili uwagę, iż wraz z zaproszeniem na spotkanie, powinna zostać im przekazana informacja o wydaniu w dniu 24 sierpnia 2017 r. decyzji odmownej. Przedstawiciele Fundacji zwrócili uwagę, iż informacja ta mogła zostać przekazana mailowo lub telefonicznie w momencie umawiania spotkania w dniu 25 sierpnia.
- 5) Przedstawiciele MEN wyjaśnili, iż decyzja została wydana w dniu 24 sierpnia i przesłana pocztą, listem poleconym na adres Fundacji.
- 6) Krzysztof Tusiński wyjaśnił, iż pomysł założenia szkoły eksperymentalnej powstał w związku z wchodzącymi w życie z dniem 1 września 2017 r. przepisami dotyczącymi edukacji domowej. Zgodnie z tymi przepisami:
 - a) po 1 września nie będzie możliwe wydanie przez dyrektora szkoły zgody na edukację domową dla dziecka polskiego mieszkającego za granicą – w związku z wprowadzeniem zapisów o tzw. rejonizacji wojewódzkiej,
 - b) uczniowie, którzy rozpoczęli naukę w tym trybie będą mogli ją dokończyć na dotychczasowych zasadach,
 - c) do wniosków złożonych przed dniem 1 września stosuje się przepisy poprzedniej ustawy.
- 7) Główną ideą związaną z pomysłem założenia szkoły eksperymentalnej jest wykorzystanie dorobku wypracowanego przez ostatnie lata w ramach edukacji domowej.
- 8) Prof. Ryszard Łukaszewicz przedstawił swoje doświadczenia związane z prowadzeniem działalności eksperymentalnej w edukacji w ramach Wrocławskiej Szkoły Przyszłości.

- 9) Dr Magdalena Christ przedstawiła stanowisko wyrażone w opinii Uniwersytetu Śląskiego.
- 10) Przedstawiciele MEN wskazali przy tym, że polskie dzieci za granicą spełniają obowiązek szkolny w systemie oświaty państwa na terenie którego zamieszkują, czyli np. szkoły francuskiej we Francji, bądź akredytowanej w danym państwie szkoły realizującej pełny program nauczania innego państwa.
- 11) Poseł Bartosz Józwiak przedstawił relację ze spotkań z rodzicami podczas egzaminów, które odbyły się dniami 25 lipca w Warszawie oraz 27 lipca w Poznaniu. Podczas tych spotkań rodzice wskazywali na trud, jaki wkładają w edukację domową swoich dzieci i umożliwienie im realizacji programu polskiej szkoły mimo wyjazdu za granicę. Rodzice Ci chcą, aby ich dzieci mimo uczęszczania do szkoły w kraju pobytu, miały również możliwość realizacji pełnego programu polskiej szkoły.
- 12) Anna Łącka przedstawiła założenia eksperymentu:
- a) oparcie się na pracy rodzica wspartej działaniami ze strony szkoły,
 - b) wsparcie ze strony szkoły poprzez dostęp do zajęć dodatkowych na odległość, materiałów przygotowywanych przez nauczycieli na każdy tydzień nauki oraz bieżących konsultacji z nauczycielami (systematyczny kontakt ze strony nauczyciela, a w razie potrzeby możliwość kontaktu z nauczycielem od strony rodzica),
 - c) klasyfikacja w oparciu o bieżące postępy ucznia w nauce (obecność na zajęciach i stopień realizacji materiału) – w momencie spełnienia warunków minimalnych, określonych w dokumentacji, dziecko nie musi przystępować do egzaminów końcoworocznych.
- 13) P. Beata Pietrzyk omówiła możliwości kształcenia zapewniane dzieciom obywateli polskich przebywających za granicą w ramach podlegającego MEN, Ośrodka Rozwoju Edukacji Polskiej za Granicą. Pani Beata Pietrzyk wskazała, że ORPEG realizuje uzupełniający (nauka języka polskiego, wiedzy o Polsce) oraz ramowy plan nauczania (nauka wszystkich przedmiotów). Ramowy plan nauczania kierowany jest do uczniów, którzy ze względu na swoją wyjątkową sytuację, nie mogą uczestniczyć w zagranicznym systemie oświaty. Przytoczone zostały przykłady modelek, sportowców i rodzin żeglujących. Wskazano również, iż została stworzona platforma edukacyjna, z której mogą korzystać rodziny.
- 14) Krzysztof Tusiński wskazał, że zarówno rodzice dzieci kształcących się w ORPEG, jak i w edukacji domowej podnoszą problem konieczności corocznego osobistego

przyjazdu na egzamin. Ministerstwo już w 2009 r. obiecało podjęcie prac celem umożliwienia klasyfikacji takich uczniów na odległość. W momencie składania wniosku o uznanie szkoły za eksperymentalną brak było rozwiązania pozwalającego na klasyfikację uczniów na odległość. Stanowiłoby to główny czynnik eksperymentalny w proponowanym rozwiązaniu.

- 15) Tomasz Kulasa stwierdził, iż w przekonaniu MEN nie można mówić w tym przypadku o eksperymencie, gdyż edukację na odległość prowadzi już ORPEG. W odpowiedzi dr Bartosz Józwiak i prof. Ryszard Łukaszewicz wyjaśnili, iż ich doświadczenie naukowe wskazuje, że dla uznania, iż mamy do czynienia z eksperymentem wystarczająca jest zmiana jednego z elementów procesu i obserwacja skutków wprowadzenia czynnika eksperymentalnego.
- 16) Przedstawiciele Ministerstwa wskazywali, że w ich przekonaniu wystarczająca jest oferta zapewniana przez ORPEG oraz możliwość skorzystania przez ucznia z zajęć wyrównawczych po powrocie do Polski. W odpowiedzi przedstawiciele wnioskodawców wskazywali, iż lepiej pomagać rodzinom przed powrotem do Polski. Pan Krzysztof Tusiński wskazał również na badania naukowe podsumowujące problemy adaptacyjne reemigrantów. Dr Magdalena Christ uzupełniła, iż rozwiązania zaproponowane w ramach szkoły eksperymentalnej stwarzają szansę na zminimalizowanie trudności adaptacyjnych po powrocie. Wskazała również, że zaproponowany eksperyment jest ciekawy pod względem naukowym, aby zweryfikować skuteczność proponowanych rozwiązań.
- 17) Wskazano również, iż edukacja domowa była do tej pory jedynym ogólnodostępnym rozwiązaniem, które pozwalało na to, aby dziecko polskie mieszkające za granicą uzyskało świadectwo polskiej szkoły. Obecnie nie będzie żadnego rozwiązania dostępnego w takiej sytuacji.
- 18) Wskazano również, iż brak będzie rozwiązania pozwalającego dyrektorowi szkoły na udzielenie wsparcia edukacyjnego polskiej rodzinie po wyjeździe za granicę.
- 19) Przedstawiciele Ministerstwa raz jeszcze podkreślili, że zapewniana jest pomoc dzieci po powrocie do kraju np. poprzez zajęcia wyrównawcze czy też dodatkowe lekcje z języka polskiego. Wskazano także, że dzieci po powrocie z emigracji przyjmowane są na podstawie zagranicznego świadectwa, więc nie ma obowiązku uczestnictwa w polskim systemie oświaty. Dyrektor Katarzyna Koszewska podkreśliła, iż w przypadku uczniów powracających z zagranicy, kontynuacja nauki w polskiej szkole

wymaga jedynie przedłożenia świadectwa szkolnego szkoły zagranicznej potwierdzającego ukończenie danej klasy.

- 20) Prezes Fundacji zgodziła się z zaprezentowanym stanem prawnym, jednakże jednocześnie wyraziła zaniepokojenie faktem odbierania szansy realizacji pełnowymiarowego programu polskiej szkoły przez rodziny, które z takiej możliwości chcą dobrowolnie skorzystać.
- 21) Przedstawiciele Fundacji, Anna Łącka oraz Bartosz Józwiak starali się wyjaśnić, że jest wiele rodzin, które pomimo braku obowiązku uczestnictwa w polskim systemie oświaty chcą w nim uczestniczyć, aby nie rezygnować z kształcenia zgodnie z polską podstawą programową. Poseł Bartosz Józwiak powołując się na rozmowy z polonijnymi rodzicami podkreślał, że dla tych rodzin jest to wielka wartość. Przedstawiciele Fundacji podkreślili, że niezrozumiała jest dla nich postawa MEN w zakresie omawianego zagadnienia.
- 22) Przedstawiciele Ministerstwa nie chcieli również podjąć rozmowy w kwestii w jaki sposób należałoby zmodyfikować charakter eksperymentu, aby uzyskać zgodę MEN. Wobec powyższego spotkanie zakończono.